

הציעו לו הרבה השגחות במשכורת גבוהה, אבל הוא השיב בכל פעם, שחלילה לו, להיות בעל מכשיר באמריקה ולקבל עליו איזו אחריות של כשרות לרבים, שהמכשולות כ"כ רבים ועצומים. מזמן לזמן ה' רגיל לבוא אל כ"ק האדמו"ר שליט"א מבאבוב שהי' מקורב אליו בכל לב ונפש.

נשארו ממנו הרבה תשובות וחד"ת, ומצוה רבה שכל מי שיש תח"י תשובה ממנו שימצאה להרבנית תח"י, וסוכ"ס התקוה נתונה שימצא איזה נדבן או וועד, שיעזרו להוצאת חיבוריו וכתביו הנכבדים, תנצב"ה.

הרב ר' בן ציון גאלדצווייג איננו

אור ליום ג' משפטים כ"ה בשבט השתא, נסתלק במאנטריאל אחד מגדולי הרבנים, ממיסדי ומחזקי היהדות הדתית והרבנות במאנטריאל ה"ה הרב הגאון המפורסם מה"ר בן ציון גאלדצווייג זצ"ל.

זה כמה חודשים שנפל למשכב חולה אנש, אחרי שסבל מחלת הלב מקודם. חליו התגבר מיום ליום ונפטר ב' משפטים ה"ל. קהל גדול של יהודי מאנטריאל יצאו ללוותו והרבנים שליט"א הגדילו האבל וההספד עליו, כי גדול ומפורסם ומחובב הי' הרב גאלדצווייג אצל כל יהודי מאנטריאל.

הרב גאלדצווייג נולד ונתגדל בארה"ק. הוא הי' מבני בניו של הרה"ק רבי חיים מקאסוב זצ"ל. בנעוריו למד בישיבת חת"ס רדב"ז אצל רבו הרה"ג ר' נפתלי בראדוויין ע"ה והרה"ג ר' נפתלי פרענקעל ע"ה. אח"כ למד אצל הרבנים הגאונים ר' ישעי' הורוויץ, ר' נחום אתרוג ורי"מ חרל"פ ומהם נסמך להוראה וכן מהגה"צ רש"ב ווערנער ומבית דינו של הגר"ח זאנענפעלד, זצ"ל. הוא בילה הרבה בבחורותו בבית הגה"צ רבי אליעזר אלפנדרי זצ"ל ושימש אותו וקיבל הרבה תורה ממנו.

כבר בבחורותו הי' מפורסם ללמדן ופעם נסע עם אביו לאדעסא והרב הגאון ר' זושא פרידמאן ז"ל האב"ד דשם, השתעשע עמו בתורה ומצא אותו מלא וגדוש וביקשו לשמש בבית דינו. רב"צ התרצה ונשאר זמן מה בבית דינו אבל אח"כ חזר עם אביו לארה"ק. הי' אח"כ דיין בבית דינו של הרה"ג מהר"ג אתרוג ושהה שם כמה שנים

המלחמה היתה בהיתר עגונות, שבוה עשה עבודה עצומה ומקפת בשחרור מאות עגונות מכבלי העיגון. עבודתו הזו התחיל בטארנא אחרי החורבן, והמשיכה ברוב ענין והתמסרות בפאריז, שנבחר שם לחבר הנשיאות של וועד הרבנים. בהקדמתו לס' שבחי כהן הוא כותב ז"ל: אמרתי אתקין מלתא הואיל ואתרחיש לי ניסא ורצוני הי' להוציא לאור ספר שו"ת על דחש"ע ורובן על תקנת עגונות, שהתרתי לעגונות האומללות למאות מכבלי העיגון, אבל לדאבוני קשה כח הסבל לקחת על שכמי הוצאות הדפוס העולות למעלה ראש וכו'. כדאי להזכיר שלפני כתיבת תשובה בהיתר עגונות הלך לטבול במקוה טהרה.

סמוך לחורבן הי' לו מוכן חיבור גדול שו"ת חדות יוסף על דחש"ע, אבל לא זכה להפיצו ברבים. כאן בארה"ב הוציא לאור ס' דברי יוסף על סוגיות הש"ס והגהות על ס' שבחי כהן מהרה"ק מראדאמסק זצ"ל, שסידר והו"ל הרב יחזקאל בעסער שליט"א מנזא יארק. לפני הפסח אשתקד הו"ל את חיבורו הנחמד אר"ץ צב"י על הגדה של פסח. חיבור גדול ועמק בהרבה סוגיות הש"ס שנתקבל באהבה בעולם הלומדים. בהקדמת חיבורו הזה הוא מתאר את חליו הכבד שהי' כמה פעמים בבית החולים כחולה אנש, והוא כלוא בבית מחמת חולשות והוא כותב ברפיון ידיים, וסמך את חיבורו להגש"פ משום שד' צריכין להודות, וכבר כ' בספרו דאמירת הגדה היא במקום הודאה וכו'. כהלויתו השתתף קהל גדול. ראש המספידים הי' הרב הגאון מהר"ב ראטענבערג שליט"א אב"ד וואידיסלאוו.

עגונותו של רבי יוסף היתה אין לשער ובכל פעם שהי' צריך להזכיר את שמו ברבים נפלה עליו אימה, ולא רצה בשו"א בשום פרסום שבעולם, והיינו דאהני לי' ששזם עתון כאן לא כתב אפילו אות אחת עליו, חכותו גדולה ורבה שהסופרים החפשים והחצי-חפשים ומח"ש בפרהסיא העושים מטעמים מכל מפטיר ונפטר, לא טיפלו כלל בזכרונותיו.

פרנסתו היתה בצמצום רב ולא רצה מעולם ליהנות מתורתו, והי' נקי כפים שאין דוגמתו, ובפרט נרתע לאחוריו, מדי פעם הציעו לו סכום בעד איזו הוראה וכדומה.